



# СОФИЙСКИ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ”

СТОПАНСКИ ФАКУЛТЕТ

## УЧЕБЕН ПЛАН

Утвърждавам: .....  
*РЕКТОР на СУ” Св. Климент Охридски”*

Приет на Академичен съвет с протокол  
№ .....5..... / 23.02.2022

**Професионално направление: 3.8. Икономика**

**Докторска програма: Икономика и икономическа политика**

Образователна и научна степен “ДОКТОР”

Форма на обучение: Р, редовна / З, заочна/ С, самостоятелна

Продължителност на обучението (години): Р, 3 години/З, 4 години

## КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

### I. Анотация на програмата

Докторска програма „Икономика и икономическа политика“ е насочена към обучение и развитие на изследователския и преподавателския потенциал на докторантите, като се придържа към традициите и най-новите постижения в областта на икономическата теория, приложния икономически анализ и моделиране и икономическата политика. Докторската програма подготвя висококвалифицирани изследователи със солидна теоретична и практическа подготовка за осъществяване както на аналитични, така и на ръководни функции в академичната сфера, бизнеса, финансовия сектор, държавното управление и публичната администрация, а също и в неправителствения сектор. Обучението в докторската програма дава възможност за надграждане и обогатяване на фундаменталните и приложните знания и компетентности при подчертан интердисциплинарен характер и с помощта на съвременни софтуерни продукти и STEM насоченост. Докторантите обогатяват и разширяват своите изследователски умения, с оглед най-новите научни постижения в областта на фундаменталната икономическа теория и нейните приложения в различни сфери на обществения живот.

Обучението може да се осъществява **на български или чужд език** в съответствие с обявения конкурс за прием на докторанти. Когато докторант е зачислен за обучение на чужд език, всички аспекти на учебната, научноизследователската и педагогическата дейност, включително самото зачисляване, се осъществяват на чужд език. Не се позволява промяна на езика за срока на обучение.

Програмата е със **срок на обучение** до 3 години за редовно и на самостоятелна подготовка и до 4 години за задочно обучение. Обучението се осъществява от катедра „Икономика“ на Стопанския факултет.

**Основните цели на обучението** в ОНС „доктор“ в катедра „Икономика“ в докторска програма „Икономика и икономическа политика“ са:

- Изграждане на висококвалифицирани изследователи в областта на теоретичната и приложната икономика и анализа на икономическата политика.
- Осигуряване на висококвалифицирани преподаватели и академични кадри за целите на катедрата и факултета, като по този начин се гарантира както приемственост, така и развиване на потенциал за справяне с предизвикателствата на съвременното.

**Задачите** на докторска програма „Икономика и икономическа политика“ са:

- Привличане на изявени и мотивирани студенти от български и чуждестранни университети и висши училища, притежаващи магистърска степен в областите, обхванати от докторската програма.
- Осигуряване на обучение на докторантите, насочено към надграждане и развиване на методологичната и техническата им подготовка за осъществяване на изследователска дейност.
- Осигуряване на текущо консултиране за изготвяне на самостоятелни и съвместни публикации с изследователи от катедрата и факултета, както и на разработвания дисертационен труд.
- Предоставяне на възможности за междуинституционален и международен обмен и мобилност на докторантите.
- Налагане на високи стандарти и изграждане на навици и стимули у докторантите за непрекъснато развиване и усъвършенстване на знанията и уменията и след завършването на докторската програма.

### A. Структура на учебния план

Докторската програма „Икономика и икономическа политика“ на катедра „Икономика“ съчетава изграждането на систематизирано теоретично знание със създаването на умения за практически приложения в широк спектър от области. Същевременно, докторската програма осигурява и постигане на по-тясна специализация на всеки докторант в определени тематични области, в зависимост от индивидуалните интереси и изследователски приоритети. Основните принципи, които следва програмата, са индивидуален подход, гъвкавост, дълбочина и комплексност.

Обучението е съобразено както с индивидуалните потребности на докторантите, така и с изискванията, установени за кръга от изследователски области, попадащи в обхвата на програмата в международен план. В не по-малка степен са отразени и потребностите, произтичащи от характеристиките на бъдещите

работни места на завършилите докторанти, в т.ч. академичната сфера, държавното управление, бизнеса и неправителствения сектор.

Преминаването на пълния курс на докторската програма гарантира задълбочена теоретична подготовка и изграждане на умения за извършване на научно-приложна дейност – както самостоятелно, така и в екип. Предоставя се възможност за изграждане на потенциал за частично и цялостно управление на проектни дейности в избраната област на знанието.

Учебният план е структуриран по начин, който спомага за постигането на заложените образователни и изследователски цели във възможно най-пълна степен, като същевременно позволява съществена гъвкавост. Обучението може да се осъществява на български и чужд език, като учебният план е идентичен.

Индивидуалният учебен план на всеки докторант се изготвя и утвърждава на езика, на който се осъществява обучението на докторанта.

## **Б. Формат на учебния план и организация на учебния процес**

**Учебната документация** за провеждането на обучението в ОНС „доктор“ се подготвя в катедрата в съответствие с действащата нормативна база, уреждаща обучението. Научните ръководители, ръководителят на докторската програма и ръководителят на катедрата и научният секретар на катедрата следят за спазването на сроковете и изпълнението на задълженията на докторантите.

**Действащата учебна документация** се състои от:

- Настоящия учебен план.
- Индивидуален учебен план на докторанта за периода на докторантурата, вкл. детайлизирани планове по години.
- Стандартизирана форма на протоколи, засягащи полагането на специализиран докторантски минимум, и изпити, залегнали в учебния план.
- Стандартизирана форма на годишен отчет на докторантите, изготвян съгласно чл. 41 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.
- Стандартизирана форма на тримесечен отчет за редовните докторанти, изготвян съгласно чл. 42 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

Форматът на учебния план е модулен. Броят на модулите е пет. От първите четири модула следва да бъдат натрупани общо 180 кредита. Кредитите от модул „Други дейности“ не се отчитат при изпълнение на индивидуалните планове, но се взимат предвид при атестирането на докторантите.

### **Описание на модулите:**

#### **1. Учебна дейност**, която включва:

- Задължителните по Закона за висшето образование докторантски минимума по специалността и чужд език.
- Задължителни докторантски курсове по обща икономическа теория (микроикономика, макроикономика и международна икономика), формиращи фундаментални знания и умения в областта на научното направление на докторантурата.
- Избираеми докторантски курсове, формиращи специфични изследователски умения и компетентности.
- Участие в университетски, национални и международни докторантски курсове и летни школи.

Според възможностите за провеждането им, катедра „Икономика“ провежда докторантски курсове, които са едносеместриални и са кредитирани съобразно приетите в СУ „Св. Климент Охридски“ изисквания. Обявените докторантски курсове са предназначени само за докторанти, чието съдържание не дублира проведени вече четения в бакалавърска или магистърска степен. Преподаващите докторантски курсове оповестяват съдържанието им, условията за участие, както и начина на завършване по утвърдена учебна програма от Факултетния съвет.

#### **2. Научноизследователската дейност**, която включва:

- Работа по дисертацията – предварителна подготовка, представяне на междинни резултати и финализиране.
  - Публикации, свързани с дисертацията.
  - Участие в университетски, национални и международни научни форуми.
  - Проектна дейност.
3. **Педагогическа дейност** – съгласно действащия Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“, докторантите, успешно издържали специализираните докторантски изпити, могат да водят семинарни упражнения.
4. **Защита на дисертационен труд.**
5. **Други дейности**, свързани с изпълнение на административни и помощни дейности в катедрата и факултета при необходимост. Тези дейности не формират кредити за изпълнение на учебния план, но се отчитат при ежегодната атестация на докторантите.

## **II. Очаквани резултати**

В резултат от успешното преминаване на докторантите през пълния курс на обучение, предлаган в докторската програма, се очаква те да получат следните знания, умения и компетенции:

- Задълбочено познаване на съвременните достижения на икономическата теория и практика в областта на микроикономиката, макроикономиката и международната икономика. В допълнение, докторантите се очаква да получат тясно специализирана подготовка в областите на знание, засегнати в изготвяната от тях дисертация.
- Практическо владение на методите и формите за емпиричен икономически анализ, формулиране на теоретично ниво и прилагане в софтуерна среда на икономически модели, добре развити умения за качествена интерпретация на получените резултати и способност за самостоятелно изграждане на завършени изследователски материали.
- Компетенции за ефективно използване на библиографска информация, за работа със статистическа информация и за ефективна комуникация на получените резултати.
- Личностни компетенции за работа в изследователски и преподавателски екипи и управление на изследователски проекти.

## **III. Реализация на завършилите**

Завършилите докторска програма „Икономика и икономическа политика“ могат да се реализират успешно както като преподаватели и изследователи в академични институции, така и в сферата на държавното управление, финансовия сектор, аналитични компании, консултантския бизнес и др.

Професионалната реализация включва, но не се ограничава само до следните професии съгласно Националната класификация на професиите и длъжностите на Република България:

- Ръководители по икономически анализ и прогнози.
- Ръководители в сферата на икономическата политика и стратегическото планиране.
- Ръководители в областта на професионалните услуги и административните дейности.
- Ръководители в научно-изследователската и развойната дейност.
- Преподаватели и изследователи във висши училища и академични структури.
- Приложни специалисти по икономика и финанси.

## I. УЧЕБНА ДЕЙНОСТ

*Задължителен минимум ECTS кредити – в зависимост от формата на обучение: 60 (P,3) и 50 (C)*

### 1. ДОКТОРАНТСКИ МИНИМУМ – задължително 30 (P,3) ECTS кредита и 20 (C) ECTS кредита

Наименование на учебната дисциплина	Вид на докторския курс	Оценяване	ECTS кредити	Часове			Всичко задължителни занятия	Разпределение по години
				лекции	семинарни занятия	извън аудиторна натовареност		
Докторантски минимум по специалността Изпитът се провежда по програма и конспект, предложени от научния ръководител и утвърдени от катедрата	задължителен	изпит	20	не	не	600	600	Втора година за редовна и задочна форма
Докторантски минимум по западен език (не се полага от докторанти на самостоятелна подготовка)	задължителен	изпит	10	не	не	300	300	Първа година

### ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДОКТОРАНТСКИ КУРСОВЕ ПО НАУЧНОТО НАПРАВЛЕНИЕ НА ДОКТОРАНТУРАТА (25 ECTS кредита)

Наименование на учебната дисциплина	Вид на докторския курс	Оценяване	ECTS кредити	Часове			Всичко задължителни занятия	Разпределение по години
				Лекции	Семинарни занятия	Извън аудиторна натовареност		
Микроикономика	Задължителен	изпит	9	30	не	240	270	Първа година
Макроикономика	Задължителен	изпит	9	30	не	240	270	Първа година

<b>Международна икономика</b>	Задължителен	изпит	7	30	не	180	210	Първа година
-------------------------------	--------------	-------	---	----	----	-----	-----	--------------

**Забележка:**

1. Провеждането на докторантски курсове се определя спрямо възможностите на катедра „Икономика“. При самоподготовка на докторантите, извънаудиторната заетост възлиза на 240 часа по Макроикономика и Микроикономика и на 180 часа по Международна икономика.
2. Докторантите, които по собствено желание са издържали успешно изпит по Микроикономика III, Макроикономика III, Микроикономическо моделиране или Макроикономическо моделиране към катедра „Статистика и иконометрия“, не полагат съответния допълнителен докторантски изпит по Микроикономика или Макроикономика.

**ИЗБИРАЕМИ ДОКТОРАНТСКИ КУРСОВЕ, ФОРМИРАЩИ СПЕЦИФИЧНИ ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНЦИИ  
(минимум 5 ECTS кредита)**

Наименование на учебната дисциплина	Вид на докторския курс	Оценяване	ECTS кредити	Часове			Всичко задължителни занятия	Разпределение по години
				лекции	семинарни занятия	извън аудиторна натовареност		
<b>Иконометрия за напреднали</b>	избираем	изпит	5	30	не	120	150	Текущо
<b>Анализ на времеви редове</b>	избираем	изпит	5	30	не	120	150	Текущо
<b>Анализ на пространствени и панелни данни</b>	избираем	изпит	5	30	не	120	150	Текущо

<b>Участие в докторантски курсове на университетско и междууниверситетско равнище</b>	избираем	изпит	5	30	не	120	150	Текущо
---	----------	-------	---	----	----	-----	-----	--------

**Забележка:**

1. По предложение на научния ръководител и след утвърждаване от Катедрения съвет в индивидуалния план могат да се включат и други избираеми курсове освен изброените.
2. Признават се курсове, формиращи академични знания и компетенции; специфични изследователски знания и компетенции, както и курсове по научното направление и тематичната насоченост на докторантурата и организирани от:
  - 2.1. Други докторантски училища към Университета;
  - 2.2. Други университети, с които СУ „Св. Климент Охридски“ има договори за сътрудничество, вкл. докторантска мобилност.
3. Докторантите избират съвместно с научните си ръководители не по-малко от един от избираемите докторантски курсове и ги залагат в индивидуалните си планове.
4. Посещението и оценките от задължителните и избираемите докторантски курсове се удостоверяват с протокол, издаван от Деканата на Стопанския факултет. Протоколът се представя на инспектора, отговарящ за докторантите, в рамките на 10 работни дни след полагане на изпита

**II. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ**

*Задължителен минимум ECTS кредити – в зависимост от формата на обучение:*

*85 (P) и 95 (3) и 105 (C) ECTS кредити*

**1. Работа по дисертацията – 40 (P) и 50 (3) и 60 (C) ECTS кредити**

Наименование на дейността	ECTS кредити	Отчет
Работа върху проекта за дисертационен труд, представен при зачисляване в самостоятелна форма на обучение	20	Първа година
Подготовка на дисертационния труд (разработване на структурата на дисертационния труд; проучване на литература по темата на дисертационния труд; подготвителни и съпътстващи дейности по дисертационния труд – събиране и обработка на емпирични материали и др.; подготвяне на обособени части от дисертационния труд)	по 5 на година	Текущо

Представяне на резултатите от текущата изследователска работа на докторантски семинар на катедрата	по 5 на година	Текущо
Подготвен и представен предварителен вариант на дисертационен труд, завършен в основната му част	10	Последна година

**Забележка:**

1. В рамките на научноизследователската дейност и в срок до една година от зачисляването, докторантът представя пред Катедрения съвет на катедра „Икономика“ разширен план на дисертация. Представянето на разширения план на дисертацията е задължителна част от атестирането на докторанта в края на първата докторантска година.

**2. Научноизследователска дейност – задължително според формата на обучение: 45 (Р, 3 и С) ECTS кредита**

ПУБЛИКАЦИИ, свързани с дисертацията, участие в научни форуми и проектна дейност	КРЕДИТИ	Отчет
- Студии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science издания)	45/n на публикация	Текущо
- Статии и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (Scopus и Web of Science издания)	30/n на публикация	Текущо
- Публикувана глава от колективна монография	20/n на публикация	Текущо година
- Студии, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	15/n на публикация	Текущо
- Статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове	10/n на публикация	Текущо



<b>УЧАСТИЯ С ДОКЛАДИ</b> пред научни форуми в страната и чужбина	по 10/n на участие/доклад	Текущо
<b>УЧАСТИЯ С ДОКЛАДИ</b> в научни семинари на факултета и катедрата	по 5 на участие	Текущо
<b>УЧАСТИЕ В НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРОЕКТИ</b> - национални	по 10 на участие	Текущо
<b>УЧАСТИЕ В НАУЧНИ И НАУЧНО-ПРИЛОЖНИ ПРОЕКТИ</b> - международни	по 25 на участие	Текущо
<b>ОТЛИЧИЯ ОТ МЕЖДУНАРОДНИ И НАЦИОНАЛНИ НАУЧНИ КОНКУРСИ</b> (БНБ, БМА, СИБ и др.)	по 10 на отличие	Текущо

**Забележка:**

1. Според Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България минималният брой точки от публикации е 30.
2. Кредитите, набирани от публикациите по дисертационния труд, съответстват на броя точки, полагащ се съгласно националните минимални изисквания, установени в Правилника за прилагане на Закона за развитие на академичния състав.
3. Когато кредитите са набрани от повече от една публикация или повече от едно участие с доклад на научен форум, различните публикации/доклади трябва да представят различни резултати от дисертационния труд.
4. При публикации/участие с доклади в съавторство, кредитите се преизчисляват пропорционално на декларираното участие („n“ е броят на авторите на съответната публикация).

### **III. ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ**

*Задължително 10 (P) ECTS кредита само за докторанти в редовна форма на обучение*

<b>Наименование на дейността</b>	<b>ECTS кредити</b>	<b>Разпределение по години</b>
<b>Възлагане на преподавателска дейност (до 45 часа за учебна година без заплащане)</b>	по 5 за всеки 30 часа упражнения	След полагане на задължителните докторантски изпити
<b>Изготвяне на рецензия на магистърска теза</b>	1 кредит на рецензия	След полагане на задължителните

#### **Забележка:**

- Педагогическата дейност е заложена на основание чл. 59, ал. 2 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ. След полагане на изпитите от индивидуалния план на редовен докторант **МОЖЕ** да се възлага преподавателска дейност, като 45 часа на учебна година са без заплащане, а остатъкът от 45 до 120 часа на учебна година със заплащане.*
- Семинарно занятие с хорариум 30 часа, проведено с една група, носи 5 кредита. Ако курсът включва повече часове, повече групи или и двете, броят на кредитите се увеличава пропорционално. Ако не съществува организационна възможност на докторант да бъде възложено реално водене на семинарни занятия, по преценка на научния ръководител му се възлага разработването на методически материали за семинарни занятия.*

### **IV. ЗАЩИТА НА ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД**

*Задължително 25 ECTS кредита*

<b>Наименование на дейността</b>	<b>ECTS кредити</b>	<b>Разпределение по години</b>
<b>Провеждане на предварително обсъждане на дисертационния труд в катедрата, последвано от решение на Факултетния съвет за откриване на процедура за публична защита</b>	10	След откриване на процедура за публична защита
<b>Публична защита</b>	15	След успешна публична защита

## У. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

Не се отчитат кредити за изпълнението на индивидуалния план.

Изпълнението на дейностите се отчита при индивидуалната атестация на докторантите.

Наименование на дейността	Разпределение по години
Участие в заседанията на катедрения съвет, на които се разглеждат въпроси, свързани с докторската степен	Текущо
Възлагане на административна работа (участие като квестор в провеждане на кандидатстудентски, семестриални и държавни изпити и др.)	Текущо
Участие в организиране и провеждане на семинари, срещи, конференции и други инициативи	Текущо
Подпомагане работата с дипломанти (при необходимост)	След полагане на задължителните докторантски изпити
Възлагане на експертна дейност във връзка с работата на катедрата	След полагане на задължителните докторантски изпити

### **Забележка:**

Допълнителните дейности са заложиени на основание чл. 36, ал 1 и чл. 51, ал. 1 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ.

Прилагането на системата за натрупване и трансфер на кредити в обучението по учебния план е съобразено с Наредба № 21/2004 г. за прилагане на системата за натрупване и трансфер на кредити във висшите училища, както следва: 60 кредита за учебна година.

Настоящият учебен план осигурява задължителен минимум от **5400** часа натовареност, което се равнява на **180** ECTS кредита.

На базата на този учебен план всеки докторант изготвя заедно с научния си ръководител индивидуален учебен план за целия срок на обучение не по-късно от три месеца след зачисляването, в съответствие с Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“. Ежегодно (а за редовните докторанти всяко тримесечие) се представя отчет и атестация за извършената работа по плана и, при необходимост, конкретизация на индивидуалния план, които се обсъждат и приемат на Катедрения съвет и се внасят за утвърждаване във Факултетния съвет (чл. 41 и чл. 42 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“). За всяка година от докторантурата докторантът трябва да набере минимум кредити, които се полагат за работа по дисертацията според индивидуалния план. При неизпълнение на това изискване, докторантът получава отрицателна атестация.

До **защита на дисертационен труд** за присъждане на ОНС „доктор“ се допуска докторантът, който успешно е положил изпитите, определени в индивидуалния учебен план, отчел е минималния брой кредити спрямо формата на обучение, отчислен е с право на защита, подготвил е дисертационен труд и отговаря на минималните национални изисквания.

Учебният план е приет с решение на Факултетния съвет на Стопанския факултет с протокол № 1/24.01.2022 г.

ДЕКАН:

доц. д-р Атанас Георгиев